

OPENBAAR MINISTERIE

Procureurs-generaal

Postbus 20305, 2500 EH Den Haag

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag

T: [REDACTED]
www.om.nl

Datum 18 december 2020
Onderdeel [REDACTED]
Ons kenmerk [REDACTED]
Uw kenmerk [REDACTED]
Onderwerp Advies m.b.t. de NvW in het wetsvoorstel ([REDACTED])
ter wijziging van de Overleveringswet

Bij beantwoording de datum en
ons kenmerk vermelden.

Geachte [REDACTED],

Bij brief van 4 december 2020 hebt u, namens de minister van Justitie en Veiligheid en de minister voor Rechtsbescherming, het College van procureurs-generaal in de gelegenheid gesteld een consultatieadvies uit te brengen met betrekking tot een nota van wijziging van het wetsvoorstel, strekkende tot herimplementatie van onderdelen van het kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie (wijziging van de Overleveringswet). Dit wetsvoorstel is thans bij de Tweede Kamer aanhangig onder Kamerstuknummer [REDACTED]. Het College maakt graag van deze gelegenheid gebruik.

Het is geen zeldzaamheid, maar toch komt het niet al te vaak voor dat consultatiepartijen in de gelegenheid worden gesteld hun mening te kennen te geven over wijzigingen in wetsvoorstellen die reeds zijn ingediend. Als dit toch gebeurt is daar doorgaans een goede reden voor. In het onderhavige geval is die goede reden er inderdaad. De inhoud van deze nota van wijziging wordt namelijk mede bepaald door een reactie – door middel van wetswijziging – op een recente uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna ook: het hof). In die uitspraak gaat het opnieuw over de vraag die in Europees verband al eerder aan de orde kwam. Het is de vraag wanneer een overheidsorgaan kan gelden als

'rechterlijke autoriteit' in de zin van het Kaderbesluit.¹ Het kaderbesluit onderscheidt van elkaar 'de uitvaardigende rechterlijke autoriteit'² en de 'uitvoerende rechterlijke autoriteit'.³ De uitvaardigende autoriteit doet een Europees aanhoudingsbevel (hierna: EAB) uitgaan naar een andere lidstaat van de Europese Unie om aldus de overlevering van een gezochte persoon naar het eigen land te bewerkstelligen. De uitvoerende autoriteit behandelt ingekomen **EAB's. Het Kaderbesluit is in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd door de totstandbrenging van de Overleveringswet (hierna ook: Olw).**⁴ Vanaf haar oorsprong – en geruime tijd nadien – is de Overleveringswet zodanig geredigeerd geweest dat kon worden gezegd dat in Nederland het openbaar ministerie zowel **(voor uitgaande EAB's)** de 'uitvaardigende rechterlijke autoriteit'⁵ was als (voor **inkomende EAB's**) de 'uitvoerende rechterlijke autoriteit'.

In mei 2019 heeft het hof – in een uitspraak die niet direct over Nederland ging, maar die wel op Nederland kon en moest worden betrokken⁶ – als zijn oordeel tot uitdrukking gebracht dat **onder 'uitvaardigende rechterlijke autoriteit', zoals bedoeld in het Kaderbesluit, niet begrepen zijn "de openbare ministeries van een lidstaat die het risico lopen dat zij in een individueel geval rechtstreeks of indirect worden aangestuurd door of instructies ontvangen van de uitvoerende macht, zoals een minister van Justitie, in het kader van de vaststelling van een besluit over de uitvaardiging van een Europees aanhoudingsbevel."** Aangezien een dergelijk risico van rechtstreekse of indirecte aansturing ook voor Nederland werd waargenomen, namelijk in verband met de ministeriële aanwijzingsbevoegdheid uit artikel 127 van de Wet op de rechterlijke organisatie (RO),⁷ is artikel 44 Olw **gewijzigd, waardoor het thans als volgt luidt: "Elke rechter-commissaris kan fungeren als uitvaardigende justitiële autoriteit."**

¹ Kaderbesluit van de raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten (2002/584/JBZ), verder te noemen: het Kaderbesluit.

² Artikel 6 lid 1 Kaderbesluit.

³ Artikel 6 lid 2 Kaderbesluit.

⁴ Wet van 29 april 2004, *Stb.* 2004, 195, in werking getreden op 12 mei 2004 (daarna meermalen gewijzigd).

⁵ **Zeer expliciet was dit geregeld in artikel 44 (oud) Olw, luidend: "Elke officier van justitie in Nederland kan fungeren als uitvaardigende justitiële autoriteit". (De Engelse term 'judicial authority' wordt in de Nederlandse versie van het Kaderbesluit vertaald met 'rechterlijke autoriteit' en in de Overleveringswet met 'justitiële autoriteit'. Juridisch is er geen verschil.)**

⁶ HvJ EU 27 mei 2019, zaken C-508/18 en C-82/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:456.

⁷ **Artikel 127 RO luidt: "Onze Minister kan algemene en bijzondere aanwijzingen geven betreffende de uitoefening van de taken en bevoegdheden van het openbaar ministerie."**

Bij gelegenheid van de spoedconsultatie over het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de wet die de zojuist bedoelde wijziging inhield,⁸ heeft het College onder meer als zijn voorlopige inzet naar voren **gebracht: "(...) dat een relevante partiële afschaffing van de aanwijzingsbevoegdheid bespreekbaar zou moeten zijn. Het spreekt vanzelf dat door middel van zo'n partiële afschaffing vooral de (internationaalrechtelijke) terreinen zouden moeten worden bestreken waarop de aanwijzingsbevoegdheid (potentieel) een effect heeft dat soortgelijk is aan of vergelijkbaar met het effect dat zich thans heeft gemanifesteerd."**⁹ Daarop is door de regering in de definitieve memorie van toelichting gerespondeerd met de volgende **passage:** "Een dergelijke reflectie is mijns inziens alleen aan de orde, als het Hof van Justitie in de toekomst ook in het kader van andere instrumenten voor strafrechtelijke samenwerking de onafhankelijkheid van de officier van justitie ter discussie zou stellen. Er is echter op dit moment geen aanleiding om te veronderstellen dat dit laatste zal gebeuren."¹⁰ Zowel op zijn eigen opmerking als op de reactie erop komt het College aanstonds terug.

Recent heeft het hof – nu wél rechtstreeks oordelend over de Nederlandse situatie – een soortgelijk arrest gewezen als in 2019. In dit geval ging het echter niet om **het begrip 'uitvaardigende rechterlijke autoriteit', maar om het begrip 'uitvoerende rechterlijke autoriteit'. Het hof overweegt:** "Uit het aan het Hof overgelegde dossier blijkt dat (...) [de] officier van justitie [bij het arrondissementsparket Amsterdam] volgens artikel 127 van de Wet RO individuele instructies kan ontvangen van de Nederlandse minister van Justitie. Bijgevolg kan in het licht van de in punt 64 van dit arrest uiteengezette overwegingen¹¹ niet worden geoordeeld dat deze officier van justitie aan de **noodzakelijke voorwaarden voldoet om als „uitvoerende rechterlijke autoriteit”** in de zin van artikel 6, lid 2, en artikel 27, lid 3, onder g), en lid 4, van het kaderbesluit te kunnen worden aangemerkt."¹² Opnieuw, net als in 2019, bestaat

⁸ Wet van 10 juli 2019 tot wijziging van de Overleveringswet in verband met het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie in de gevoegde zaken C-508/18 OG en C-82/19 PPU PI, *Stb.* 2019/259, in werking getreden op 13 juli 2019.

⁹ Brief d.d. 3 juni 2019, gepubliceerd als Bijlage bij *Kamerstukken II* 2018/19, 35224, nr. 3 (citaat ontleend aan p. 6).

¹⁰ *Kamerstukken II* 2018/19, 35224, nr. 3 (MvT), p. 4.

¹¹ **De overweging onder punt 64 luidt, voor zover hier van belang:** "[De] (...) in artikel 27, lid 4, van kaderbesluit 2002/584 bedoelde toestemming (...) kan (...) hoe dan ook niet worden verleend door een autoriteit die in het kader van de uitoefening van haar beslissingsbevoegdheid een individuele instructie kan ontvangen van de uitvoerende macht en bijgevolg niet voldoet aan de **noodzakelijke voorwaarden om te worden aangemerkt als een „uitvoerende rechterlijke autoriteit”** in de zin van artikel 6, lid 2, van dit kaderbesluit."

¹² Hof van Justitie EU (Grote Kamer), zaak C-510/19, ECLI:EU:C:2020:953. Het hof heeft dit arrest gewezen naar aanleiding van een prejudiciële vraag, gesteld door het Hof van Beroep te

de voorgestelde wetgevingsreactie uit een verschuiving van bevoegdheden van de officier van justitie naar de rechter-commissaris. In de consultatieversie van de Nota van Wijziging gaat het in het bijzonder om de onderdelen C en F. In de op pagina 1 bedoelde brief d.d. 4 december 2020 wordt over deze onderdelen **gezegd: "Het betreft de bevoegdheid om aanvullende toestemming te geven voor het uitbreiden van een reeds uitgevoerd EAB met nieuwe strafbare feiten en voor doorlevering aan een andere lidstaat, en bevoegdheden in het kader van de verkorte procedure waarbij de opgeëiste persoon instemt met de onmiddellijke overlevering."**

Terugkerend naar de eerdere opmerking van het College uit 2019 en naar de toen daarop gegeven reactie kan worden vastgesteld – zoals ook in de toelichting op de conceptnota van wijziging gebeurt – dat het recente arrest weliswaar betrekking heeft op hetzelfde instrument voor strafrechtelijke samenwerking, te weten het Europees aanhoudingsbevel, maar dat niettemin voor de tweede keer in EU-verband het Nederlands openbaar ministerie door het enkele bestaan van de ministeriële aanwijzingsbevoegdheid wordt gediskwalificeerd voor het uitoefenen van buitengewoon belangrijke taken in het Europese interstatelijke rechtshulpverkeer. Taken waarvan het openbaar ministerie in de periode tussen 2004 en 2019¹³ heeft aangetoond dat die bij hem in goede handen zijn. Taken waarvan, in de constellatie van de Nederlandse rechterlijke organisatie, niet kan worden gezegd dat ze bij uitstek thuishoren bij de rechter-commissaris of een andere instantie binnen de zittende magistratuur. Taken waarvan, ook in de Europese constellatie, het hof vindt dat ze in beginsel wel degelijk kunnen worden uitgeoefend door "een rechterlijke autoriteit, zoals het parket van een lidstaat, die deelneemt aan de rechtsbedeling in deze lidstaat", **mits die autoriteit** "overeenkomstig de in punt 44 van dit arrest aangehaalde rechtspraak de nodige onafhankelijkheid geniet ten opzichte van de uitvoerende macht."¹⁴ Taken waarvan het, naar de opvatting van het College, beter is dat ze – voor zover mogelijk¹⁵ – uiteindelijk weer terugkeren bij het openbaar ministerie.

Brussel in een overleveringszaak waarin België de uitvaardigende lidstaat was en Nederland de uitvoerende lidstaat. Het citaat is ontleend aan r.o. 67 (de toevoegingen tussen rechte haken en voetnoot 11 zijn van het College). De in het citaat genoemde onderdelen van artikel 27 van het Kaderbesluit hebben, kort gezegd, betrekking op de toestemming om de gezochte persoon eventueel ook voor andere feiten te vervolgen dan die waarop het EAB expliciet betrekking heeft. In de bedoelde onderdelen wordt de bevoegdheid om deze specifieke toestemming te verlenen **toegekend aan de 'uitvoerende rechterlijke autoriteit' van de uitvoerende lidstaat.**

¹³ De periode tussen de inwerkingtreding van de Overleveringswet (zie voetnoot 4) en de wijziging van vorig jaar (zie voetnoot 8).

¹⁴ Hof van Justitie EU (Grote Kamer), zaak C-510/19, ECLI:EU:C:2020:953, r.o. 54.

¹⁵ Gelet op de actuele rechtspraak van het hof is, wat betreft het Nederlandse openbaar ministerie als (enige) *uitvaardigende* autoriteit, een terugkeer naar de oude toestand niet mogelijk. Op dit

Samengevat. Het openbaar ministerie maakt ingevolge de Grondwet deel uit van de rechterlijke macht, maakt ingevolge de Wet RO deel uit van de rechterlijke organisatie en heeft uit dien hoofde een zodanig zelfstandige en onafhankelijke positie dat er in beginsel geen belemmering is om op Europees terrein als rechterlijke autoriteit te fungeren. Het is echter het enkele bestaan van de aanwijzingsbevoegdheid die aan dit functioneren (in elk geval op het belangrijke EAB-terrein) steeds meer beperkingen oplegt. Dit brengt het college ertoe om te herhalen wat het in 2019 heeft gezegd. Toen benadrukte het College dat het zich ten volle ervan bewust is dat de ministeriële aanwijzingsbevoegdheid op nationaal niveau **fungeert als een 'delicaat instrument in de institutionele ordening van de strafrechtspleging'**. **Tegelijkertijd wilde, zoals hierboven al geciteerd, het College een partiële – en dus beperkte – afschaffing van de aanwijzingsbevoegdheid zeker niet uitsluiten. Zo'n partiële afschaffing** zou in het bijzonder gericht dienen te zijn op het (voor zover mogelijk¹⁶) terugkrijgen respectievelijk het niet verder verliezen van bevoegdheden op het gebied van het internationale – en in het bijzonder het Europese – strafrecht.

Naar het College uit de toelichting op de nota van wijziging begrijpt kon voor een **dergelijke (meer) "structurele oplossing"**¹⁷ op dit moment nog niet worden **gekozen, omdat zo'n oplossing zonder een nadere wetenschappelijke verkenning** niet tot de mogelijkheden zou behoren. Daarom is aan het WODC gevraagd de **mogelijkheden voor zo'n "structurele oplossing" te onderzoeken, en wel door middel van een onderzoek "naar de rol en positie van het openbaar ministerie in het Europese strafrecht"**.¹⁸ Enerzijds kan het College wel begrip opbrengen voor de gedachte dat het voorgenomen wetenschappelijk onderzoek een bredere en rijkere voedingsbodem zal bieden voor nadere besluitvorming. Anderzijds kan het College zich niet aan de indruk onttrekken dat ook zonder dit onderzoek de partiële afschaffing al wel beproefd had kunnen worden. Mocht dit alsnog een optie blijken te zijn, dan kan in de toelichting – met instemming van het College – **worden overwogen dat van zo'n partiële afschaffing geen precedentwerking hoeft uit te gaan als het gaat om de toekomst van de aanwijzingsbevoegdheid op het nationale niveau.**¹⁹ Het College vindt namelijk dat die twee componenten

punt wordt door de zojuist bedoelde rechtspraak op ten minste één niveau een interventie van de zittende magistratuur verlangd (óf de rechter(-commissaris) vaardigt zelf het EAB uit, óf hij zorgt met zijn beslissing voor de grondslag waarop de uitvaardiging van het EAB door het openbaar ministerie gebaseerd kan worden).

¹⁶ Zie de vorige voetnoot.

¹⁷ Consultatieversie van de toelichting op de nota van wijziging, p. 11.

¹⁸ Consultatieversie van de toelichting op de nota van wijziging, p. 10.

¹⁹ Aldus zou op geen enkele wijze worden vooruitgelopen op enig regerings- of Collegestandpunt met betrekking tot het onlangs in internetconsultatie gegeven initiatiefwetsvoorstel van het

(nationaal en internationaal) scheidbaar zijn. Het is het College er nu in de eerste plaats om te doen dat de positie van het Nederlandse openbaar ministerie in internationaal – en in het bijzonder Europees – verband niet verder erodeert.

Mocht toch de voorgenomen oplossing (verschuiving van uitvoeringstaken naar de rechter-commissaris, gecombineerd met WODC-onderzoek ten behoeve van een **(meer) "structurele oplossing"**) worden doorgevoerd, dan hoopt het College in de eerste plaats dat het urgentiegevoel niet zal gaan lijden onder de duur van het WODC-onderzoek. En in de tweede plaats geeft het College in overweging om de opvatting van het College, namelijk dat een partiële afschaffing in elk geval juridisch een reële mogelijkheid is, in het kader van het onderzoek te laten toetsen.

In dit eerste deel van deze brief heeft het College aandacht besteed aan de kern van de nota van wijziging, te weten aan het principiële aspect van de aanpassingen van de Overleveringswet die nodig werden door een uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie waarin – opnieuw – het enkele bestaan van de bijzondere ministeriële aanwijzingsbevoegdheid in de weg stond aan het oordeel dat het Nederlandse openbaar ministerie, in het relevante Europese verband, **"de nodige onafhankelijkheid geniet van de uitvoerende macht"** en daarmee aan het oordeel dat het Nederlandse openbaar ministerie kan optreden als **'uitvoerende rechterlijke autoriteit'** in de zin van het Kaderbesluit.²⁰

De consequenties van de uitspraak van het hof zijn omvangrijk. Ter illustratie verwijst het College naar twee persberichten van de Internationale Rechtshulpkamer van de rechtbank Amsterdam. In die persberichten en in de beslissingen waarnaar daarin wordt verwezen,²¹ wordt duidelijk dat alle vormen van detentie die door het openbaar ministerie worden bevolen – ook de in de Olw bedoelde in verzekeringstelling – inmiddels onder het vergrootglas van de rechtbank liggen.

Tweede Kamerlid Groothuizen (D66) voor een Wet verval bijzondere aanwijzingsbevoegdheid openbaar ministerie.

²⁰ Zie voetnoot 14.

²¹ In dit persbericht (<https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Rechtbank-Amsterdam/Nieuws/Paginas/Nederlands-openbaar-ministerie-niet-onafhankelijk-volgens-Europees-Hof-gevolgen-voor-overlevering-van-verdachten.aspx>) wordt verwezen naar Rb. Amsterdam 25 november 2020, ECLI:NL:RBAMS:2020:5778. In dit persbericht (<https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Rechtbank-Amsterdam/Nieuws/Paginas/IRK-stelt-categorieen-voor-overleveringsdetentie-vast-na-oordeel-Hof-van-Justitie.aspx>) wordt verwezen naar Rb. Amsterdam 2 december 2020, ECLI:NL:RBAMS:2020:6009, Rb. Amsterdam 2 december 2020, ECLI:NL:RBAMS:2020:6010 en Rb. Amsterdam 2 december 2020, ECLI:NL:RBAMS:2020:6011.

Het College rondt hiermee het eerste deel van deze brief af en komt nu toe aan het tweede deel van deze brief. Dit bevat puntsgewijs een aantal technische opmerkingen die soms in een vraag uitmonden. In dit tweede deel wordt een artikelsgewijze volgorde aangehouden.

Het voorgestelde derde lid van artikel 6 Olw

Het huidige vijfde lid van artikel 6 luidt onder meer aldus: "Het eerste tot en met het vierde lid is eveneens van toepassing op een vreemdeling met een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd (...)". **Het voorgestelde derde lid van artikel 6 luidt:** "Het eerste lid is eveneens van toepassing op een vreemdeling die tijdens het verhoor door de rechtbank aantoonst dat hij ten minste vijf jaren ononderbroken rechtmatig in Nederland heeft verbleven als bedoeld in artikel 8, onder a tot en met e en I, van de Vreemdelingenwet 2000 (...)".²²

- o De voorwaarde die onder het huidige recht wordt gesteld in artikel 6, vijfde lid, Olw geldt ten aanzien van een vreemdeling die onderdaan is van een derde staat. Hij dient in het bezit te zijn van een Nederlandse verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd, als bedoeld in art. 8 onder b Vreemdelingenwet 2000. Door nu in de nota van wijziging op te nemen dat ook derdelanders met verblijfsvergunningen als bedoeld in artikel 8, onder a tot en met e en I, van de Vreemdelingenwet 2000 in aanmerking komen, wordt deze categorie drastisch uitgebreid. Ook de derdelander **met 'slechts' een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd** (onderdeel c van genoemd artikel 8) valt nu onder de artikelen 6 en 6a. En ook iemand die zijn verblijf ontleent aan het Turks Associatiebesluit (onderdeel I). Het College stelt de vraag of deze uitbreiding inderdaad bedoeld is zoals zij vooralsnog lijkt uit te pakken.
- o In een eerdere – ambtelijk gewisselde – conceptversie van de nota van wijziging was **tussen de woorden 'dat hij' en 'ten minste vijf jaren'** opgenomen de zinsnede: **'onmiddellijk voorafgaand aan de dag van zijn voorlopige aanhouding'**. Deze zinsnede is niet terechtgekomen in de consultatieversie. De zinsnede is van belang om te voorkomen dat gezochte personen de vijf jaren van rechtmatig verblijf opbouwen wanneer zaken langdurig lopen en (dus ook) aangehouden worden, bijvoorbeeld in verband met prejudiciële procedures bij het hof.

Het voorgestelde derde lid van artikel 14 Olw

De tweede volzin van het derde lid van artikel 14 Olw komt ingevolge de nota van **wijziging als volgt te luiden:** "De officier van justitie legt daartoe het Europees aanhoudingsbevel met bijbehorende vertaling aan de rechter-**commissaris over.**"

²² Zie ook het negende lid van het nieuwe artikel 6a Olw.

De consultatieversie van de toelichting houdt dienaangaande het volgende in: "Voor het verlenen van aanvullende toestemming dient er een verzoek van een uitvaardigende justitiële autoriteit te zijn in de vorm van een aanvullend EAB. Op basis van dit verzoek vordert de officier van justitie uiterlijk op de derde dag na ontvangst hiervan, schriftelijk dat de rechter-commissaris het verzoek in behandeling zal nemen. Op basis van dit aanvullend EAB beoordeelt de rechter-commissaris of de bedoelde toestemming ten aanzien van feiten waarvoor krachtens de Overleveringswet overlevering had kunnen worden toegestaan, kan worden gegeven. Voor het verlenen van de aanvullende toestemming gelden dezelfde criteria als voor de overlevering zelf."²³

- o Naar de mening van het College is niet vereist dat het verzoek om aanvullende toestemming vergezeld gaat van het uitvaardigen van een nieuw EAB. In de eerste plaats wordt dit niet verlangd door het Kaderbesluit. In de tweede plaats is het de ervaring van de Amsterdamse officieren van justitie die zich met overleveringszaken bezighouden dat sommige lidstaten, naar hun eigen recht, geen nieuw EAB kunnen uitvaardigen wanneer de gezochte persoon reeds is overgeleverd en in detentie is. Ten slotte vermeldt het *Handboek EAB*, onder het kopje *Procedure om afstand te doen van het specialiteitsbeginsel met toestemming van de uitvoerende rechterlijke autoriteit*: "Het verzoek tot toestemming moet via dezelfde procedure worden ingediend *als een normaal EAB* en moet dezelfde informatie bevatten. De bevoegde rechterlijke autoriteit zendt het verzoek tot toestemming dus rechtstreeks naar de uitvoerende rechterlijke autoriteit die de persoon heeft overgeleverd. De informatie in het verzoek, zoals bedoeld in artikel 8, lid 1, van het kaderbesluit betreffende het EAB, wordt vertaald volgens dezelfde regels *als bij een EAB*. De uitvoerende rechterlijke autoriteit moet de beslissing uiterlijk 30 dagen na ontvangst van het verzoek nemen (artikel 27, lid 4, van het kaderbesluit betreffende het EAB)."²⁴ Uit de gecursiveerde passages valt op te maken dat het aanvullende verzoek juist niet de vorm van een EAB hoeft aan te nemen of van een nieuw EAB vergezeld dient te gaan.

Het nieuwe onderdeel Db van artikel I van het wetsvoorstel

Onderdeel C van de nota van wijziging introduceert in artikel I van het wetsvoorstel een nieuw onderdeel Db, luidend: "In de artikelen 17, zesde lid, en 21, zevende lid, wordt "officier van justitie" telkens vervangen door "rechter-commissaris" en vervalt "bij het arrondissementsparket te Amsterdam".

²³ Consultatieversie van de toelichting op de nota van wijziging, p. 11.

²⁴ 'Handboek voor het uitvaardigen van een Europees aanhoudingsbevel', *PbEU* 2017/C 335/01 d.d. 6 oktober 2017, p. 19 (cursiveringen in het citaat toegevoegd door het College).

- o Het College acht het van belang dat, wanneer iemand tegenover een lokale rechter-commissaris de verklaring aflegt te zullen instemmen met de verkorte procedure, de rechter-commissaris te Amsterdam vervolgens wordt betrokken bij de beslissing dienaangaande. Die stap in het proces is van groot belang. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat een lokale rechter-commissaris tevens de beslissing neemt over het al dan niet volgen van de verkorte procedure. Het College vraagt zich daarom af of de nota van wijziging dit daadwerkelijk zo regelt, bijvoorbeeld doordat in **beide bepalingen de laatste vermelding van het woord 'rechter-commissaris'** – via de band van artikel 1, aanhef en onder f, Olw – telkens geacht moet worden betrekking te hebben op uitsluitend de rechter-commissaris belast met de behandeling van strafzaken in de rechtbank Amsterdam. Als het inderdaad op deze manier is geregeld, dan is nochtans een kleine toelichting vermoedelijk geen overbodige luxe. Is de voorgestelde regeling niet zo bedoeld, dan is – mede gelet op de samenhang met artikel 39 e.v. Olw – een herformulering op haar plaats.

Tot zover het tweede deel.

In het derde en laatste deel maakt het College graag nog enkele opmerkingen over enkele – soms min of meer kwantificeerbare – consequenties van de nota van wijziging op het gebied van de bedrijfsvoering.

Artikel 6, derde lid, Olw

- o Bij de voorgestelde tekst zullen flink wat meer vreemdelingen uit derde landen onder de werking van dit artikel vallen en dus recht hebben op een terugkeergarantie. Dat betekent méér verwerpen op zitting, méér aanhoudingen op zitting om de juiste stukken aan te leveren en méér vragen, te stellen aan de uitvaardigende autoriteit over de verstrekking van die terugkeergarantie.

Artikel 6a Olw

- o Als gevolg van dit artikel zullen alle executie-EAB's met betrekking tot eigen onderdanen aan de rechtbank ter behandeling worden aangeboden, waar tot op heden deze EAB's door het openbaar ministerie rauwelijks werden afgewezen. Dit **zijn er op jaarbasis zo'n** dertig stuks. Dat vergt meer capaciteit over de gehele linie (dus bij de administratie, de secretarissen, de officieren van justitie en het rechter-commissariaat).
- o Door de gelijkstelling van vreemdelingen en het vervallen van de eis van **'vergunning voor onbepaalde tijd'** ten aanzien van derdelanders, zullen meer vreemdelingen onder de werking van dit artikel vallen. Er zullen dus meer EAB's worden geweigerd. Dit levert in het proces van de overname van de strafexecutie meer werk op.

- o In het zesde lid is bepaald dat de Minister desgevraagd de rechtbank en het openbaar ministerie kan adviseren. Het ligt in de verwachting dat de rechtbank aan het openbaar ministerie zal opdragen om de minister om advies te vragen.

Art 14 Olw

- o De bevoegdheid tot het verlenen van aanvullende toestemming gaat als gevolg van de nota van wijziging over van de officier van justitie naar de rechter-commissaris. Het openbaar ministerie vordert bij de rechter-commissaris dat deze de aanvullende toestemming verleent, het openbaar ministerie dient het tijdpad te monitoren (termijn is binnen 30 dagen), het ontvangt de beslissing van de rechter-commissaris en stuurt deze door aan de verzoekende justitiële autoriteit. Afgezien van wat er bijkomt aan de zijde van de rechter-commissaris levert dit zeker voor het parket diverse extra handelingen op, want voorheen schreef de officier van justitie direct zelf een brief na ontvangst van het verzoek.

Art 17, zesde lid, en art 21, zevende lid 7, Olw én art 43 Olw

- o Zodra de betrokkene aangeeft dat hij instemt met zijn onmiddellijke overlevering, dient hij deze verklaring af te leggen tegenover een rechter-commissaris. De OvJ blijft verantwoordelijk voor de feitelijke gang van zaken rondom de verkorte procedure ter overlevering van de persoon. In artikel 43 is lid 3 vervallen; met het instemmen met de verkorte procedure zal niet automatisch afstand worden gedaan van specialiteit. Het afloopbericht zal door het parket worden opgemaakt en worden toegestuurd worden aan de uitvaardigende autoriteit. De RC beslist tot verkorte procedure, nadat de gezochte persoon heeft ingestemd. In die beslissing zal de RC relateren of de gezochte persoon kiest voor de verkorte procedure al dan niet met behoud van specialiteit. Al deze gegevens zal het parket moeten ontlenen aan de RC-documenten en zal het moeten opnemen in het afloopbericht. Dat wordt dus veelal maatwerk, in plaats van een standaardbericht.

Art 27 Olw

- o In lid 3 staat vermeld dat de rechtbank ambtshalve beslist tot verlenging van de vrijheidsbeneming. Dit vergt extra zittingswerk, ook voor de vertegenwoordigers van het openbaar ministerie.
- o In lid 4 is de detentietitel vastgelegd, na een weigering ex art 6a Olw. In dat geval zal de persoon gedetineerd blijven. Dit vergt – hoezeer ook de totstandbrenging van de titel wordt toegejuicht – extra werkzaamheden voor het openbaar ministerie. Waar in de huidige situatie kan worden volstaan met een afloopbericht aan de uitvaardigende autoriteit, zal er in de toekomst veel werk bijkomen om te garanderen dat de

Datum 18 december 2020

Ons kenmerk [REDACTED]

Pagina 11/11

tenuitvoerlegging van de straf daadwerkelijk zal plaatsvinden. Het parket dient dit te organiseren. Er zal gecommuniceerd dienen te worden met het AICE, met IOS etc. Administratie- en Informatiecentrum voor de Executieketen (voor het vinden van een plaats in een penitentiaire inrichting) en met de Afdeling Internationale Overdracht Strafvonnissen (die de uiteindelijke strafovername dient te bewerkstelligen).

Art 36 Olw

- o In het tweede lid wordt kaderbesluitconform gecodificeerd dat een voorlopige terbeschikkingstelling (VTBS) tevens mogelijk is voor een executie-EAB. Dat betekent dat het openbaar ministerie vaker zal communiceren met de uitvaardigende autoriteit omtrent VTBS-zaken.

Hoogachtend,

het College van procureurs-generaal

[REDACTED]
procureur-generaal